

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce **M. Ch.**, zastoupeného Mgr. Radkem Matoulkem, advokátem se sídlem Hradec Králové, Velké náměstí 147/12, proti žalovanému **Katastrálnímu úřadu pro Královéhradecký kraj**, se sídlem Hradec Králové, Collinova 481, za účasti **C.BECHSTEIN CZ s. r. o.**, se sídlem Hradec Králové, Bratří Štefanů 1057, zastoupené JUDr. Jířím Vsetečkou, advokátem se sídlem Hradec Králové, Orlická 163, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 5. 2019, č. j. 31 A 40/2017-102,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 5. 2019, č. j. 31 A 40/2017-102, **se ve výrocích II. a III. zrušuje** a věc **se** mu v tomto rozsahu **vrací** k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobou na ochranu proti nezákonnému zásahu podanou u Krajského soudu v Hradci Králové se žalobce v části I. petitu domáhal, aby krajský soud vyslovil, že zápis poznámky spornosti k pozemku p. č. X, zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je stavba trafostanice bez č. p./č. e., v k. ú. S., obec H. (dále též jen „předmětná nemovitost“), provedený ve prospěch osoby zúčastněné na řízení, byl nezákonným zásahem do práv žalobce; v části II. petitu žalobce požadoval, aby krajský soud uložil žalovanému povinnost odstranit zápis této poznámky. Krajský soud v záhlaví označeným usnesením řízení o žalobě na ochranu proti nezákonnému zásahu zastavil co do části II. petitu (výrok I.) a v části I. petitu žalobu odmítl (výrok II.). Výrokem III. rozhodl o nákladech řízení.

[2] O částečném zastavení řízení (pokud jde o II. část žalobního návrhu) krajský soud rozhodl s ohledem na částečné zpětvzetí žaloby. Co se týče prvního žalobního návrhu (kterým se žalobcem domáhal vyslovení, že zápis poznámky spornosti byl nezákonným zásahem), krajský soud vyšel ze zjištění, že na základě kupní smlouvy ze dne 20. 10. 2017 se vlastníkem předmětné

nemovitosti stala společnost Technistone, a. s. (dále jen „společnost Technistone“), a to s účinností ke dni 30. 11. 2017. Uvedl, že ačkoli soud vychází ze skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 soudního řádu správního – dále též jen „s. ř. s.“), je podle judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudky ze dne 12. 8. 2010, č. j. 7 As 9/2010-255, a ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 As 2/2009-80) povinen v dané věci reflektovat změnu právního stavu, ke kterému došlo v průběhu soudního řízení, a přihlídnout proto k pozbytí vlastnického práva žalobcem. Z rozsudku č. j. 7 As 9/2010-255 se podává, že soudní řád správní neobsahuje žádné ustanovení, které by upravovalo důsledky singulární sukcese pro řízení před správními soudy. Pozbude-li proto žalobce v průběhu řízení aktivní legitimaci, postupuje správní soud podle § 64 s. ř. s. a použije přiměřeně § 107a občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“). K žalobcovu návrhu na přistoupení společnosti Technistone na stranu žalobce proto krajský soud vyzval tuto společnost přípisem ze dne 10. 4. 2019, aby ve lhůtě 2 týdnů sdělila, zda s takovým návrhem souhlasí. Společnost Technistone však na uvedenou výzvu nereagovala; uvedenou výzvu tedy krajský soud považoval za bezpředmětnou. Vzhledem k tomu, že žalobce v tomto řízení pozbytím vlastnického práva k předmětné nemovitosti pozbyl svou aktivní legitimaci, nebyla splněna základní podmínka řízení; tento nedostatek zároveň již nelze odstranit. Krajskému soudu proto nezbylo než žalobu z důvodu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítnout.

[3] Proti výrokům II. (odmítnutí žaloby) a III. (rozhodnutí o nákladech řízení) tohoto usnesení brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, kterou podřazuje pod důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b), d) a e) s. ř. s.

[4] Stěžovatel trvá na tom, že zápisem poznámky spornosti byl úmyslně významně poškozen ve prospěch osoby zúčastněné na řízení, jelikož v důsledku tohoto zápisu klesla bonita předmětné nemovitosti. Stěžovatel tvrdí, že pro zápis poznámky spornosti nebyly splněny podmínky. Listiny, na základě kterých k zápisu došlo, nesplňovaly požadavky zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (dále jen „katastrální zákon“) – zejména obsahovaly řadu chyb v psaní a počtech a jiné zřejmé nesprávnosti. Nejednalo se ani o podání učiněné oprávněnou osobou, které by navazovalo na dosavadní zápisy v katastru nemovitostí a nebylo ani učiněno oprávněným zástupcem. Krajský soud pominul zásadní vady, k nimž je třeba přihlížet z úřední povinnosti; nezabýval se otázkou *„nicotnosti rozhodnutí a řízení před správním orgánem vedeném pod sp. zn. 3221/2017-602 o zápisu poznámky spornosti“*. Ve spisu žalovaného přitom nebylo žádné rozhodnutí ze dne 14. 7. 2017 o zápisu poznámky. Žalobce krajskému soudu doložil také rozsudky Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 6. 12. 2017, č. j. 9 C 206/2017-138, a Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 4. 10. 2018, č. j. 25 Co 125/2018-197, které potvrzují stěžovatelův názor, že žaloba na určení vlastnictví, která byla podkladem pro zápis poznámky spornosti, nemohla obstát. Krajský soud se nezabýval ani možnými negativními důsledky zápisu poznámky spornosti, ačkoli z pravomocného rozsudku Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 29. 11. 2016, č. j. 17 C 16/2011-1425, vyplývá, že tvrzení osoby zúčastněné na řízení jsou účelově smyšlená a sledují dlouhodobou šikanózní taktiku napadání nejen vlastnických práv stěžovatele.

[5] Stěžovatel nesouhlasí ani s posouzením právní otázky trvání aktivní legitimace. Má za to, že jeho aktivní legitimace podle § 82 s. ř. s. stále trvá. V situaci, kdy žalovaný nezákonně zasáhl do jeho vlastnického práva, bylo žalobci napadeným usnesením odňato právo na přístup k soudu a odepřena možnost domoci se deklarace nezákonného zásahu vůči jeho osobě a v návaznosti na to i náhrady způsobené škody. Krajský soud měl po převodu pozemku p. č. X s trafostanicí rozhodovat pouze o tom, zda zásah (zápis poznámky spornosti) byl nezákonný a měl vycházet toliko ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu (§ 87 odst. 1 s. ř. s.). Judikatura, na kterou krajský soud odkázal, není pro danou věc použitelná.

pokračování

[6] Krajský soud podle stěžovatele porušil i § 56 odst. 3 s. ř. s., podle něhož soud projednává a rozhoduje žaloby proti nezákonnému zásahu přednostně. V důsledku toho byl žalobce nepřiměřeně zatěžován dalšími procesními úkony, které musel v souvislosti s prodejem dotčené nemovitosti činit; zejména by ale nebylo vydáno napadené usnesení, kterým žalobci nebyla přiznána ani náhrada za tyto úkony.

[7] Stěžovatel dále namítá, že řízení před krajským soudem bylo zmatečné, neboť krajský soud neurčitým způsobem vyzval společnost Technistone, aby „*pokud možno ve lhůtě 2 kalendářních týdnů*“ sdělila, zda souhlasí s přistoupením na stranu žalobce. Společnost Technistone pak tuto výzvu podle žalobce ze zjištěných důvodů ignorovala. Stěžovatel má za to, že krajský soud uvedenou společnost neoslovil a nepoučil řádně. Není ani jasné, jakou lhůtu měl krajský soud na mysli, pokud v napadeném usnesení uvedl, že společnost Technistone „*se ve lhůtě výzvy, tedy ve dvou týdnech, nevyjádřila a nevyjádřila se ani poté*“, a dále, že tuto výzvu považuje za „*bezpředmětnou*“.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že nesouhlasí s názorem stěžovatele, že návrh na zápis poznámky spornosti a žaloba na určení vlastnictví nebyly k zápisu poznámky spornosti způsobilé. Návrh byl doplněn plnou mocí zástupce osoby zúčastněné na řízení a byl k němu přiložen stejnopis žaloby opatřený podacím razítkem Okresního soudu v Hradci Králové. Drobné písařské překlepy či pravopisné chyby nejsou na závadu. Žalovaný je přesvědčen, že žalobci již nadále neschválila aktivní legitimace. Její procesní předpoklad zůstal sice s ohledem na tvrzení o porušení práva zachován, stěžovatel však již není nositelem hmotného práva, s nímž je aktivní legitimace neoddělitelně spjata.

[9] Osoba zúčastněná na řízení ve svém vyjádření uvedla, že zápis poznámky spornosti byl proveden v souladu s právními předpisy. Stěžovatel svůj opačný názor nepodložil žádnou argumentací. Osoba zúčastněná na řízení sdílí rovněž závěr krajského soudu, že stěžovatel pozbyl vlastnické právo, a tím i aktivní věcnou legitimaci. Odmítla argumentaci stěžovatele, že společnost Technistone nepřistoupila do řízení před krajským soudem ze zjištěných důvodů. Je výlučným právem nového vlastníka rozhodnout se, zda bude vystupovat v řízení na straně žalobce bez ohledu na pohnutky, které jej k tomu vedou. Není proto v kompetenci stěžovatele toto jeho rozhodnutí hodnotit a vyvozovat z něj jakékoli závěry. Osoba zúčastněná na řízení neshledává žádné vady ani v postupu krajského soudu ohledně výzvy společnosti Technistone. Soud stanovil lhůtu na dva kalendářní týdny s tím, že drobný přesah této lhůty je v toleranci. Nový vlastník se nevyjádřil v dvoutýdenní lhůtě ani později, což soud výslovně uvedl v odůvodnění. Výzva krajského soudu byla zcela srozumitelná, stejně jako stanovisko společnosti Technistone, která vyjádřila vůli do řízení nevstoupit.

[10] Stěžovatel reagoval na vyjádření žalovaného a osoby zúčastněné na řízení replikou, v níž uvedl, že z jejich vyjádření neplyne žádná věcná a konkrétní argumentace k obsahu kasační stížnosti ani k původní žalobě. Osoba zúčastněná na řízení podle stěžovatele obhájí společnost Technistone tím, že doplňuje odůvodnění krajského soudu „*veskerze kuriózním vyložení údajných lhůt*“.

[11] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[12] Kasační stížnost je důvodná.

[13] Úvodem je třeba konstatovat, že stěžovatel sice v kasační stížnosti namítá důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b), d) a e) s. ř. s., podle ustálené judikatury Nejvyššího správního

soudu však platí, že v případě, kdy je kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí návrhu, lze kasační stížnost podat pouze z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Například v rozsudku ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004-98, publikovaném pod č. 625/2005 Sb. NSS (veškerá zde uváděná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), Nejvyšší správní soud vyslovil názor, že „[j]e-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem“.

[14] Dále je třeba upozornit, že kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu (§ 102 s. ř. s.) a důvody, které v ní lze s úspěchem uplatnit, se tedy musí upínat právě k tomuto rozhodnutí (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2003, č. j. 6 Ads 3/2003-73). Je-li tedy kasační stížností napadáno usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby, může stěžovatel uplatnit pouze námitky proti tomuto procesnímu postupu [viz výše vyložený obsah kasačního důvodu ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.].

[15] V prvním okruhu námitek stěžovatel napadá postup žalovaného a trvá na tom, že pro zápis poznámky spornosti nebyly splněny zákonné podmínky. V návaznosti na to krajskému soudu vytýká, že se těmito námitkami nezabýval a nepřihlížel ani k vadám řízení před žalovaným, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti.

[16] Z toho, co bylo uvedeno pod body [13] a [14] tohoto odůvodnění, je zřejmé, že námitka spočívající v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu v řízení před žalovaným [obecně podřaditelná pod důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.] a námitka nevypořádání žalobní argumentace [důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], mohou být uplatněny pouze tehdy, pokud se krajský soud zabýval žalobou věcně. O takový případ však v nyní posuzované věci nejde, neboť krajský soud odmítl žalobu pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení a věcí samou se tudíž vůbec nezabýval. Stěžovatel tedy v části kasační stížnosti uvedl důvody, které vůbec nesměřují proti důvodům, na nichž stojí napadené pravomocné soudní rozhodnutí. Jestliže napadá vady správního řízení, které vůbec nebyly předmětem soudního rozhodnutí, a vytýká krajskému soudu, že k nim nepřihlédl, uvádí jiné důvody, než které připouští § 103 odst. 1 s. ř. s.; na tyto námitky je proto nutno nahlížet jako na nepřipustné podle § 104 odst. 4 s. ř. s.

[17] Ze stejných důvodů je nutno odmítnout jako nepřipustnou i další stěžovatelovu námitku týkající se délky soudního řízení, neboť ani tato nesměřuje proti rozhodovacím důvodům krajského soudu. K tomu je nutno dodat, že měl-li stěžovatel za to, že v řízení dochází k nedůvodným průtahům, mohl podle § 164 ve spojení s § 170 písm. a) zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, přísedících a státní správě soudů, podat stížnost na průtahy předsedovi krajského soudu, případně podat návrh podle § 174a tohoto zákona.

[18] Stěžovatel má dále za to, že řízení před krajským soudem bylo zmatečné, neboť výzva společnosti Technistone, aby soudu sdělila, zda souhlasí s přistoupením na stranu žalobce, byla neurčitá. Nejvyšší správní soud ovšem zmatečnost řízení před krajským soudem neshledal. Zmatečnost řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. představuje nejtěžší procesní vady, spočívající v tom, že soud vedl řízení, ačkoli chyběly podmínky řízení, ve věci rozhodoval vyloučený soudce, nebo byl soud nesprávně obsazen, popřípadě bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce. V konkrétním případě by zjevně mohlo připadat v úvahu pouze nesprávné posouzení podmínek řízení, neboť ostatní (výše uvedené) vady Nejvyšší správní soud v řízení neshledal (k existenci těchto okolností musí přihlížet *ex officio*), a stěžovatel je ostatně ani nenamítal. Podmínkami řízení se rozumí podmínky, za nichž soud

pokračování

může rozhodnout ve věci samé (§ 103 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.). Nedostatek některé podmínky nebo její zánik v průběhu řízení má procesní následky odvislé od toho, zda jde o nedostatek odstranitelný či neodstranitelný. Vždy však nedostatek některé z podmínek řízení způsobuje, že soud nesmí vydat meritorní rozhodnutí, a to vůbec, nebo do doby, kdy bude tento nedostatek odstraněn. Za situace, kdy krajský soud ve věci meritorně nerozhodl a právě pro konstatovaný nedostatek podmínky řízení žalobu odmítl, je evidentní, že je pojmově vyloučeno spojovat s tímto postupem zmatečnost řízení. Pokud by snad krajský soud nesprávně uvážil o nenaplnění některé z podmínek řízení a měl místo odmítnutí žaloby tuto věcně projednat, mohlo by se jednat o jinou vadu řízení, podřaditelnou pod kasační důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. To je ostatně kasační stížností také namítáno (viz dále).

[19] Stěžovatelem namítané pochybení krajského soudu, spočívající ve vadách výzvy adresované společnosti Technistone, by tedy nanejvýš mohlo být *jinou vadou řízení* ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., která by v dané věci rezultovala v naplnění kasačního důvodu podle písm. e) tohoto ustanovení (viz body [13] a [14] tohoto rozsudku). Zde je však nutno upozornit, že stěžovatel se touto námitkou *de facto* nedomáhá ochrany svých práv, nýbrž hájí procesní práva jiného subjektu, který (s ohledem na nabytí vlastnických práv k předmětné nemovitosti v průběhu soudního řízení) mohl vstoupit do jeho procesních práv. Je přitom výsostným právem osoby, na kterou přešla práva a povinnosti, o jejichž ochranu v řízení jde, zda do zahájeného řízení na místo žalobce vstoupí. Z okolnosti, že společnost Technistone na výzvu krajského soudu neodpověděla, je zjevné, že o vstup do řízení na místo stěžovatele (žalobce) zájem neměla. O důvodech tohoto rozhodnutí přitom nepřísluší soudu spekulovat. Jelikož tedy stěžovatel namítá zásah do práv jiného subjektu, který se nestal ani účastníkem soudního řízení, Nejvyšší správní soud se touto námitkou dále nezabýval.

[20] Jedinou věcně projednatelnou námitku tak obsahuje ta část kasační stížnosti, v níž stěžovatel polemizuje se závěrem krajského soudu, že mu v důsledku pozbytí vlastnictví k předmětné nemovitosti již nesvědčila aktivní legitimace. Jinými slovy řečeno, stěžovatel tvrdí, že i po převodu vlastnictví měla být jeho žaloba na určení, že zápis poznámky spornosti u předmětné nemovitosti byl nezákonným zásahem, věcně projednána. Tuto námitku shledal Nejvyšší správní soud důvodnou.

[21] Podle § 82 s. ř. s. se může *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*

[22] Nejvyšší správní soud zastává ve své konstantní judikatuře názor, že v případě žaloby na ochranu před nezákonným zásahem je žalobní *procesní* legitimace založena již tvrzením o tom, že k takovému zásahu došlo (viz například rozsudek ze dne 19. 9. 2007, č. j. 9 Aps 1/2007-68, č. 1382/2007 Sb. NSS). Toto tvrzení je - vedle obecných podmínek na straně účastníků, tj. způsobilosti být účastníkem (procesní subjektivita) a způsobilosti samostatně právně jednat před soudem jako účastník (procesní způsobilost) - procesní podmínkou, bez níž soud nemůže rozhodnout ve věci samé (viz rozsudek ze dne 20. 9. 2006, č. j. 3 Aps 3/2005-139, č. 1010/2007 Sb. NSS). Uvedené procesní podmínky lze souhrnně označit jako aktivní *procesní* legitimaci. Jejich naplnění má totiž za následek vznik příslušného procesně právního vztahu, který ústí (při splnění dalších podmínek řízení, tj. podmínek věcných a podmínek na straně soudu) v meritorní projednání žaloby a konečné meritorní rozhodnutí. Při úvaze o splnění podmínek řízení proto soud z pohledu řešené otázky zkoumá pouze to, zda žalobce, nadán procesní subjektivitou a způsobilostí, v žalobě předestřel okruh tvrzení o nezákonném zásahu a jeho důsledcích v žalobcově právní sféře, jak to má na mysli § 82 s. ř. s.

[23] Posouzení, zda tato tvrzení skutečně naplňují jednotlivé definiční znaky nezákonného zásahu, je až otázkou *důvodnosti* žaloby (k pojmu „*nezákonný zásah*“ srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS). Jinými slovy, závěr o tom, zda se skutečně jednalo o zásah, zda byl nezákonný a zda jím byl žalobce přímo zkrácen na právech, představuje vždy úvahu ve věci samé, a je tedy určující pro *úspěšnost* žaloby (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2008, č. j. 8 Aps 6/2007-247, č. 1773/2009 Sb. NSS, a dále rozsudky tohoto soudu ze dne 20. 9. 2006, č. j. 3 Aps 4/2005-63, ze dne 14. 2. 2006, č. j. 1 Afs 40/2005-62, či výše citované rozsudky č. j. 3 Aps 3/2005-139, a č. j. 9 Aps 1/2007-68). Výsledkem meritorního posouzení žaloby je tedy závěr o aktivní legitimaci *věcné*, který v konečném důsledku může vést buď k vyhovění žalobě, anebo k jejímu zamítnutí. Platí totiž, že aktivní věcná legitimace je oprávněním vyplývajícím z hmotného práva, její existence proto není podmínkou řízení, nýbrž podmínkou důvodnosti žaloby.

[24] Ze spisu krajského soudu se podává, že stěžovatel se žalobou nejprve domáhal toho, aby krajský soud vyslovil, že zápis poznámky spornosti k předmětné nemovitosti byl nezákonným zásahem (návrh výroku I.), a zároveň aby žalovanému zakázal pokračovat v tomto zásahu a nařídil obnovit stav před tímto zápisem (návrh výroku II.). I poté, co předmětnou nemovitost nabyla společnost Technistone, stěžovatel trval na tom, že mu nadále svědčí aktivní legitimace pokud jde o návrh na vydání deklaratorního výroku dle bodu I žaloby (viz oznámení o převodu vlastnického práva ze dne 6. 2. 2018 na čl. 72-73 spisu krajského soudu). Z obsahu žaloby přitom lze seznat, že zkrácení na právech stěžovatel spatřoval jednak v zásahu do vlastnického práva a snížení bonity předmětné nemovitosti a jednak v tom, že mu žalovaný neumožnil seznámit se se všemi podklady pro zápis poznámky spornosti. Z podané žaloby tedy bez jakýchkoli pochyb vyplývá, že stěžovatel *tvrdil*, že byl na svých právech zásahem žalovaného (zápisem poznámky spornosti) zkrácen, a dožadoval se, aby tato skutečnost byla soudem autoritativně deklarována jako nezákonný zásah. Tato tvrzení přitom v intencích výše citované judikatury postačila k tomu, aby se krajský soud mohl zabývat jejich důvodností, a posoudit tedy žalobu věcně. Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že krajský soud pochybil, pokud za této situace žalobu odmítl pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení.

[25] Stěžovateli lze přisvědčit i v tom, že rozsudek ze dne 12. 8. 2010, č. j. 7 As 9/2010-255, č. 2377/2011 Sb. NSS, o němž krajský soud opřel svůj závěr o nedostatku aktivní legitimace, není na nyní projednávanou věc přílehlavý. Je sice pravdou, že v tomto rozhodnutí řešil Nejvyšší správní soud obdobnou problematiku účinků singulární sukcese dotýkající se předmětu řízení na aktivní legitimaci stávajícího žalobce, svůj názor o jejím nedostatku však vyslovil na půdorysu žaloby proti *rozhodnutí* o opravě chyb v katastrálním operátu, nikoli ve věci *nezákonného zásahu*.

[26] Recentní judikatura Nejvyššího správního soudu vychází z premisy, že aktivně *věcně* legitimována k podání *žaloby proti rozhodnutí správního orgánu* (§ 65 a násl. s. ř. s.) je pouze osoba, která je nositelem subjektivního hmotného práva, do něhož mělo být správním rozhodnutím zasazeno. Upíná-li se přitom napadené rozhodnutí „*k předmětu vlastnictví žalobce (rozhodnutí in rem), nikoli přímo a výlučně k jeho osobě (rozhodnutí in personam), pak s pozbytím vlastnictví přestává být původní vlastník nositelem i těch práv a povinností spojených s předmětem vlastnictví, která vyplývají ze správního rozhodnutí, a tato práva a povinnosti přecházejí na nového vlastníka. Je to právě nový vlastník, do jehož vlastnických práv k nabyté věci nadále zasahuje veřejnoprávní regulace představovaná účinky správního rozhodnutí*“ (viz rozsudek ze dne 29. 10. 2019, č. j. 3 As 198/2017-51). Zjednodušeně řečeno, podmínkou úspěchu žaloby (naplnění aktivní *věcné* legitimace) proti správnímu rozhodnutí je mimo jiné i okolnost, že jím vyvolané dotčení na právech jeho adresáta trvá.

[27] Naopak, v řízení o žalobě na ochranu proti nezákonnému zásahu s deklaratorním petitem nemůže žalobce podle ustálené judikatury požadovat vydání určovacího výroku, že žalovaný

pokračování

zásah byl nezákonný, dokud tento zásah nebo jeho důsledky trvají anebo hrozí jeho opakování (viz například rozsudek tohoto soudu ze dne 28. 5. 2014, č. j. 1 Afs 60/2014-48). Aktivní věcná legitimace žalobce v tomto typu řízení může být tedy naplněna pouze za situace, kdy účinky tohoto zásahu již netrvaly. V nyní projednávané věci však krajský soud založil svůj závěr o nedostatku žalobní legitimace na předpokladu, že v důsledku převodu předmětné nemovitosti účinky zápisu poznámky spornosti vůči stěžovateli nadále nepůsobily. Tento závěr je chybný nejen z pohledu aktivní *procesní* legitimace, jak bylo již vyloženo výše, ale je z důvodů popsaných v tomto odstavci chybný i z pohledu legitimace *věcné*. Není pochyb o tom, že v projednávané věci mohla poznámka spornosti negativně zasáhnout do práv stěžovatele v době, kdy byl vlastníkem předmětné nemovitosti a stěžovatel může mít právní zájem na tom, aby bylo soudem deklarováno, že se jednalo o nezákonný zásah (například pro uplatnění nároku na náhradu škody).

[28] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal, že napadené usnesení je zatíženo vadou ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.; nezbylo mu proto, než kasační stížností napadené výroky za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 věty první před středníkem s. ř. s. zrušit a věc vrátit v tomto rozsahu krajskému soudu k dalšímu řízení, v němž je krajský soud vázán právním názorem tohoto soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[29] Vzhledem k tomu, že bylo napadené usnesení částečně zrušeno, rozhodne krajský soud v dalším řízení rovněž o nákladech řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. ledna 2021

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu